

a tengeri háborura vonatkozó közös rendelkezéseket tartalmazná. A 23. h) cikk kétségkívül szerencsétlen helyen áll, mert az ott tárgyalt kérdéseknek önmagukban semmi közük nincs sem a szárazföldi, sem a tengeri háboruhoz. Mégis inkább a szárazföldi, mint a tengeri háborura vonatkozó egyezmény anyagához tartoznak.

(Folytatjuk.)

SZEMLE.

Jogalkotás.

Törvényjavaslat az ipari záloglevelekről. Az ipari záloglevelekről szóló, 24 szakaszból álló javaslat a jelzálogjogról szóló 1927:XXXV. t.-c. s a javaslat stádiumában levő ingó-jelzálogjog egyes inézményeinek egyesítésével a köz- és magánhiteli célokat szolgáló ipari záloglevelek fedezetére a zálogjog egy külön fajtáját valósítja meg.

Ez a zálogjog az adós jelzálogul lekötött ingatlan vagyontát mint egységes egészet terheli s kiterjed a jelzálogadós egész üzemére, az ingatlanok tartozékaira, ugyszintén a jelzálogadósnak az üzem folytatásához tartozó minden egyéb vagyontárgyaira, mely utóbbiak alatt eszmei javai is értendők. Terheli azon javait is, melyeket a jelzálog alapítása után szerzett (3. §. 1. bek.). Nem terheli: a telekkönyvetlen ingatlant s ennek azon tartozékait, melyek a V. T. 149. §-a értelmében az ingatlannal együtt árvereztetnek el; nem terheli továbbá azon ingóságokat (javakat, jogokat), melyeket kifejezetten kivettek hatálya alól s ha ezt az ezen jelzálogokról a bpesti kir. törvényszéknél vezetett központi telekkönyvben kitüntették. (3. §. 2. bek., 6. §. ut. bek. és 10. §. 2. bek.)

A jelzálogos hitelező pozíciójában csak erre a p. ü. miniszter által feljogosított, részvénytársasági vagy szövetkezeti szervezettel alakult oly pénzüintezet állhat, amely kizárólag ipari záloglevelek kibocsájtásával foglalkozik s legalább 10 millió pengő alaptőkéje van (13. §.). Az alapszabályok csak miniszteriális jóváhagyással módosíthatók, melyek megléte esetén a cégbiróság a módosítás bejegyzését meg nem tagadhatja (14. §.).

A jelzálogadós csak nyilvános számadásra kötelezett ipar folytatására alakult vállalat lehet (1. §.), amelynek fedezetül lekötött s az alpszabályok rendelkezései szerint értékelt vagyona háromszorosa a kölcsön tőkéjének (2. §. 2. bek.). A zálogjogi lekötés az adóst vagyonának a rendes tizlet menetében való szabályszerű kezelésben nem akadályozza, a lekötött ingatlan további megterheléséhez a kibocsájtó intézet irás-

beli hozzájárulása és az szükséges, hogy a felszabaduló ingatlan a zálogfedezet jogi egységének kötelékéből kikerüljön (5. §. 2. bek.). A javaslatban szabályozott jelzálogjog átruházás tárgya csak akkor lehet, ha megszerzője is ipari záloglevelek kibocsájtására jogosított pénzintézet (11. §.). Végrehajtás tárgya csak a leköött vagyon mint jogi egység lehet (4. §.). Ennek az eddigi jogunkban ismertlen institutionnak részleteit a kiadandó rendelet fogja szabályozni. Adóskésedelem vagy a követelés veszélyeztettsége esetén biztosítási intézkedéseknek, esetleg zárlatnak van helye (18. §.). Messzemenő védelemre találnak azok a közhiteli érdekek, melyek a zálogleveleket vásárló egyes pénzcsoportok, vagy egyesek érdekében szükségesek; ez intézkedések szükségessége adva van a záloglevélbirtokosok jogi helyzetében, amelynél fogva egyedül a kibocsájtó intézettel állanak kötelmi jogviszonyban.

Minden kölcsönnyújtás előtt az alaptekből a kölcsön legalább egyötödének megfelelő külön alap létesítendő. Ez a külön fedezeti alap a kölcsön fennállásának egész ideje alatt fenntartandó. Ez az alap oly értékekben helyezendő el, amelyet az intézet részére kinevezett kormánybiztos és a kötvénybirtokosok bizalmi képviselője, trustee-ja kijelöl. Ez a fedezet kizárólagosan a záloglevelek biztosítéka; az intézet más hitelezője, ideértve az államot is adókövetelése fejében, ez alapra sem végrehajtási sem egyéb uton jogokat nem szerezhet (15. §.). Az intézet pénztárába az adós által befizetett tőke, kamat és üriesszítési részlet hasonlóan kizárólagos leköttést élvez a záloglevélbirtokosok javára (20. §.).

Illetménykedvezmények (21. §.) és súlyos büntetőszankciók (22. §.) biztosítják e papírok forgalomképességét és a fedezeti alap biztonságát.

E helyütt a javaslatról egész általánosságban annyit mondhatunk, hogy a közhiteli érdekeket maradék nélkül megvédi, a magánhitel céljait csak igen kis részben szolgálja (a hitelt igénylők jelentős körét kihagyja, a hitel bázisát doktrinár módon szabályozza, a hitelt igénybevevőnek nemcsak minden meglévő, de minden megszerzendő vagyonát is leköti stb.), jogi konstrukciójában; a vegyes jelzálogjog megteremtésével egy még sok jogvitára okot adó, nehezen kezelhető, elmosódó határu, új intézményt, a végrehajtási rész szabályozatlanul hagyásával pedig kihatásaiban meg nem ítéhető, új jogintézményt teremt.

H. L.

Törvénytervezet a fizetőképtelenségi jogról. Most jelent meg — egyelőre csak korlátolt példányszámban és kézirat gyanánt — dr. *Meszlény Artur* előadói tervezete a fizetőképtelenségi jogról, amelyet az Országos Hitelvédő Egylet megbízásából dolgozott ki. Egyelőre a tervezet kizárólag magánmunkálat, melyhez még a Hitelvédő Egylet sem foglalt semmilyen irányban állást és melynek részletei a nagyközönség előtt még ismeretlenek. A javasolt reform alapjául azok a rossz tapasztalatok szolgáltak, amelyeknek okát egyfelől a csődjog, másfelől az egyességi eljárás szabályozásának történetében kell keresnünk. Az 1881-iki csődtörvény annak idején kiváló alkotás volt és minden bizonytalanságot ma is megállanán helyét, ha világháború, forradalmak és a gazdasági viszonyokban, gazdasági morálban ezzel járó teljes